

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók: a dohányüzletben.

A katolikus szívnek kiváló jellemvonása a római pápához való ragaszkodás. Vallásunk isteni alapítójának ő a földi helytartója, kire az Üdvözítő a lelkek vezetését bízta. És ezért Jézus Krisztus hivei szeretettel környezik azt a trónt, honnét az Isten akaratát, az üvösség utjait biztos, tévedéstől mentes szavakkal hirdetik a világnak. A Szentlélek, az igazság lelke, beszél a római pápa által, hogy a világ végeig tisztán és hamisítatlanul maradjon az emberiség számára az Üdvözítő tanítása.

Mélyeséges hódolat és tisztelet illeti azt, kit az Isten e legmagasabb méltóságra emelt?

És XIII. Leó hódító fonséggel teljesítette magasztos feladatát. E hó 20-án lép 25-ik évébe uralkodásának, mely a világot

csodálatba ejtő működésnek volt kimeríthetetlenül gazdag színtere. „Égi világosság“ gyanánt várta őt az Egyház és valóban olyan fényt árasztott a földi élet homályos utaira, hogy hosszú időre biztos irányt nyertek a szellemelek.

Azok a körlevelek, melyekben a politikai és társadalmi kérdésekre adott utbaigazítást, a XX. század uralkodó eszméit foglalják magukban és irányítani fogják a keresztény elméket a nyilvános szereplések terén.

Az egyház és állam egymásközi viszonyát, az uralkodók kötelességeit, a munkások helyzetét biztos kézzel írta le és e körlevelekből veszi a keresztény tevékenység a programot, midőn a jelenlegi pogány berendezés helyébe keresztény államot és társadalmat fog szervezni.

E mindent felölélő munkásságra XIII. Leót ama nagy szeretet buzdította, mely szívét eltölti az emberiség iránt. Átérzi e világ szellemi és anyagi nyomorait és orvosságot, segílyt nyújt az ezer sebtől vérző lelkeknek. Nem állunk tanácstalanul akkor, midőn a szabadkőművesség által csontigvelő megromlott közállapotokon segíteni akarunk, mert az ő utasításai közt mindenki megtalálja az irányt helyzetének ja-

vítására. A koldus és király, a tanulatlan és tudós olyan felvilágosítást nyer tőle, hogy ezental a siker biztos reményével haladhat a boldogulás felé.

Ezért a jóérzésű lelkek a legmélyebb hálával tekintenek e nagy pápa felé és örömmel használnak föl minden alkalmat érzelmeik kimutatására.

Ilyen kiválóan dicsőséges alkalom előtt állunk most, midőn az ő 25 éves jubileumát ünnepljük.

Ő a második pápa szent Péter után, ki ily hosszú ideig, egy negyed századig viselte a súlyos egyházi koronát. Tegyük ezt könnyebbé neki ragaszkodásunk nyilvánításával, hogy élte végén megnyugvással tekinthessen népére és enyhülést találjon a hideg keserűségek közt a mi meleg szeretetünk láttára!

A pápához való hűség a katolikus érület mulhatlan kelléke és hitünk megvallásának kiváló módja.

Diadalmas önérettel emlegethetjük bárki előtt, hogy Egyházunk feje az XIII. Leó, ki előtt a világ minden elfogulatlan szelleme néma tisztelettel hajol meg!

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Első kritikám.

Miután érettségemet a tanári-kar egy meg lehetős érettségi bizonyítvánnyal hazudtolta meg, édesapám néhány tizzsel csiklandozta meg a markomat és vonatra üttem, hogy egy kedves vidéki városkában színről-színre láthassam, minő fokon állott a kultura édes hazánkban ezelőtt jó száz esztendőkkkel.

Rokonaim igen szivesen fogadtak, a miért én hálából segítettem nekik megállapítani, hogy a keramit-burkolat szamárság, a villanyvilágítás örültség, az utcák kiegyenesítése meg pláne Isten ellen való vétek. Ez a mondván csinált elvi álláspont azonban cseppet sem akadályozott abban, hogy az ottani „Hajnalkürt“ című egyetlen újságnak faktorból de facto újságróvá vedlett szerkesztőjével megismerkedjem, a kinek becses figyelmét már előzőleg sikerült egy beküldött vezércikkemmel magamra irányítanom, a melyben a szobalányok és szoptatósdajkák sorai közt dühöngő marólg-lázt marólg-fogyasztási-adó behozatalával véltem lecsillapíthatónak. Eme zseniális eszmém: dacára is lellemesen lepelt meg a szerkesztő ur következő levele:

Igen tisztelt úram.

Mindt saját tudósítottunk hírelly egy johiri szín észársaság készül városunkbann néhány előadást színrehozni. Mivell bokros elfoglaltságom

mihatt a színbírálatához nem értek önt kérem föl e megtisztelő megtiszteltetésre stb. stb.

Egyebek közt megérzett ugyan a levélen, hogy a szedőgyerek szurtos praclija alá lett díktálva, de hát mégis csak íródott, punctum! — Hamlet volt az első előadásra jelezve. A hátralévő két napot, két éjszakát az összes megszereshető Hamlet-magyarázatok tanulmányozásával töltvén, az előadáson Hamlet szövegevel a kezemben jelentem meg és négy theáscsésze világánál reggelre olyan bírálatot vágtam ki, hogy a *Hajnalkürt* melléklete lett belőle. Az előadást persze lekaptam. Ophéliának egy kis Marienbádot ajánlottam, Hamletről felfedeztem, hogy jó suszterből lett rossz színészszé, a pohos direktort se kíméltem. A kritika föltétlenül igazságos volt, de azért — a mint alább kiténik — nem tudta meghódítani a szereplők tetszését.

A lap megjelenése után két órával Ophéla személyesítője cseppet az előszobánk ajtaján. Az öreg Mari nem csekély indignációval tett egy kissé piszkos színű kartont az asztalomra, amelyre több mint valószínű, hogy kézzel íródott e pár szó: Lengedy Irma, okleveles színész. Ugyane pillanatban — ha ugyan tekintélyes testi terjedelme nem tiltakozik e kitétel ellen — libbent be az ajtón a névjegy tulajdonosnője is, épűg, mint a csattanós szinpadai pillanatokban. Minthogy pedig az én jó nagynénimnek nem volt szabad semmit sem tudnia arról, hogy én kritikát követtem el, nem vezethettem a derék művésznőt a társalgóba, hanem saját szobámban kellett tartanom, a melynek összes butorzata egy kiszolgált karószékből, egy asztalból, mosdóból és egy erős vaságyból állott. Minthogy a látogatás álva talált,

Lengedy kisasszony nagy szuszogva egyenesen az egyetlen karószéknek tartott, de mivel ennek karjai nem álltak elég távol egymáshoz, hogy jenge alakját közibük préselhette volna, mosolygva tottyant le a vaságyra, a mely szokatlannul fájdalmas nyöszörgéssel panaszkodott a rettenetes megterheltetés ellen.

Lengedy Ophéliának füle mögött volt már a harmag esztendő; nem volt szép, de telt arca a majdnem hármas lépcsőzetű tokával álla alatt, egy kedélyes, nyári vasárnap délutánt juttatott a szemlélő eszébe: a csavargó életmód sok bújagondja érintetlenül hagyta zsiros homlokát. Hatalmas fején egy lehetetlen kalap-formára erősitett tollbokrétát lengett; olvadékony alakját egy szivárványszínűvé fakult ruha iparkodott összemarkolni, melyen többrendbeli folytonossági hiányok és foltok — amelyek piszkítanak — tették változatossá a nézőteret; kezei, a duzzadt, hájas kacsók — az ujjak egyikére egy „Dieu vous garde“ köríratú kék zománcgyűrű volt ránóve — szürkecsipkés félkeztükből kandidáltak kifelé. Ha néha-néha a sajátosság karkötő félrecsúszott, helyén zöldes-fekete sáv látszott a nem éppen finom bőrön. Kellemetlen kis helyzetbe kerültem, amelyet csak az tehetett kellemetlenebbé, hogy hallottam a jó nagynéni csöndes csuszogását a szomszéd szobából; ő most a kulcslyukon át bizonyára nyávas pillantásokkal mérgetei az ágyamon trónoló okleveles színész. Ophéla térdeire terítette a *Hajnalkürt* legújabb számát, miközben nehéz feihők gyűlkezték fényes homlokán.

Vége köv.)

Mai lapunk 4 oldal.

UJDONSÁGOK.

— **Az új püspök fogadtatása.** Tudvalevőleg dr. Várossy Gyula megyéspüspök jövő hó 9-én elfoglalja püspöki székrét. A fogadtatás módozatainak megállapításávégett a vármegye főispánja a következő meghívót küldötte a törvényhatósági bizottság tagjainak:

Dr. Várossy Gyula megyés püspök úr székhelyét f. é. március hó 8-án elfoglalandó Székesfejervárra érkezik, a vármegye részéről a fogadás és tisztelgés módozatai megállapítandók lévén, az e célból f. évi február 26-án d. e. 10 órakor, a vármegyehez II-od emeleti kistermében tartandó rendkívüli közgyűlésre a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel meghívom Székesfejervár, 1902. évi február hó 16-án. Br. Fidió Pál, főispán.

Hát a város mikor készülődik? Talán itt volna már az ideje?!

— **A Szent György kórház választmánya** tegnap délelőtt Huszár Ágost alispán elnökle mellett ülést tartott, melynek főtárgyát a belügyminiszternek az élelmezésre, illetve a takarékoságra vonatkozó leirata képezte. Már rég ismert dolog, hogy az apácák müködése, lelkiismeretes kezelése egyeseknek sehogy sem tetszik, noha jól tudhatnák, hogy az apácák gazdálkodása bármely közintézetnek csak anyagi előnyére szolgált. Talán a belügyminister úr is szívesebben látná civil kezekben a vezetó fonalat, pedig ez ellen ugyancsak gyakran állhatott módjában keserű tapasztalatokat szerezeni. A kórházi választmány azonban nem így gondolkodott. A ministeri rendeletnek a kórház gazdaságkezelésére vonatkozó utasítását tudomásul vette, a kórház élelmezésénél azonban a főbb fogyasztási cikkeknél szerződéses vállalat útján való beszerzését nem tartja időszerűnek, mert hisz a lefolyt egy év tapasztalatai a beszerzendő cikkek mennyiségét illetőleg még kellő tájékozást nem nyújtanak. Fentartják tehát továbbra is az irtalmas növekedéssel érvényben levő szerződéses viszonyt a régi formájában. Az ellenőrzést a kórházi gondnok gyakorolja, a mennyiben a szolgáltatott élelmiszerek mennyiségéről és minőségéről bármikor meggyőződést szerezhet. Az orvosok, irtalmas növények és cselédés élelmezése a gondnok által készített s az igazgató főorvos által megerősített heti étrend szerint történik. Szóval az apáca-ellenes urak ez alkalommal sem érthették el céljukat. — A másik fontos tárgy a fertőző betegek felvétele volt. A városi törvényhatóság ugyanis kérte a belügyminisztert, hogy utasítsa a kórház vezetőségét a városi fertőző betegek felvételére. A belügyminister ezt el is rendelte. A választmány foglalkozott e kérdéssel s utasítja a kórház vezetőségét, hogy a fertőző betegek felvételétől továbbra is tartózkodjék. A kórház ugyanis ily célra berendezve nincs, egyébként is a fertőző betegek gyógykezeléséről maga a város tartozik gondoskodni. Ilyenformán nem marad más hátra, mint hogy a város fertőző betegek részére kórházat nyit. Hát ez szép dolog!

— **Bőjti szónok.** A székesegyházban vasárnap délutánoként ¼ 4 órakor a nagybőjti szónoklatokat Angeli István hitoktató tartja.

— „**A székesfejvári és fejérmegyei tisztviselők és hivatalnokok Otthona**“ folyó hó 15-én tartotta idei tisztújító közgyűlést, melyen a tagoknak plenaris megjelölése élénken szemléltetővé tette a kör iránt ápolott nagyfokú érdeklődést. Az ez alkalommal elhangzott titkári jelentésből tűnt csak igazán ki, hogy a célját felismerő, megértő és átéző kör semmiben sem vontá ki magát nagy feladatának terhe alól, hanem a legnagyobb igyekezettel és fáradhatatlan szorgalommal törekedett mindenkor a tagok érdekeit, igényeit minden irányban kielégíteni. A rendeltetésnek ilyenén felfogása tette csak lehetővé azt a körülményt, hogy „Otthon“ a más intézmények fejlődésénél tapasztalható olomtalpakat oly

korán elvetette. — A közgyűlés tárgysorozatának egyik főbb mozzanatát a tiszt-újítás képezte, melynek eredményeképp az új tisztikar következőkben alakult: elnök: Nyéki Németh Imre, I. alelnök: Kusorits Győző, II. alelnök: Békési István, pénztárnok: Schöber Gyula, ellenőr: Imre Lajos, számvévo: Németh István, alszámvévo: Tóth Sándor, I. háznagy: Szakáll Antal, II. háznagy: Noszkó István. Ezután a közgyűlés a választmány delegálásához fogott, mely megalakítván, mindjárt tárgyat is talált a titkárok választásában. Titkár lett: Verger Tamás. Segédtitkárok: Németh Lajos és Kirisits József. Könyvtárnok: Horváth Ferenc.

— **Az adófelőlmási bizottság** elnökévé a belügyminister Vértessy Józsefet, alelnökévé pedig Molnár Bélát nevezte ki.

— **A rácalmási Keresztény fogyasztási Szövetkezet** évi rendes közgyűlést folyó hó 16-ikán, vasárnap tartotta a tagok óriási tömegének jelenlétében. Kevés szövetkezet van nemcsak Fejérmegyében, de az egész országban, mely szebb sikert tudna felmutatni, mint épen a rácalmási. E siker elérésében a főérdem az a szegény, de becsületes népe, mely nemcsak fellobbanó szalmalánggal kívánta a szövetkezetet, hanem kitartó lelkesedésével megmutatta, hogy a vezetők fáradozásaira, gondjaira méltó is. Ha a szövetkezeti ügy valahol lanyhul, 100 közül 99 esetben a tagok az okai, kik még mindig képtelenek saját érdekeiket szolgálni. Az ilyen népet nem lehet megmenteni, s nem is méltók arra, hogy valaki dolgozzék, fáradozzék értük. A rácalmási szövetkezetnek 66 ezer korona évi forgalma volt s tiszta haszna közel 1200 korona, bizonyára oly eredmény, melylyel bármely szövetkezetet megelégedhetik. Hogy ez a szövetkezet virágzik, nagy érdeme van abban a rácalmási intelligenciának, mely igazán jó példával jár elő, hogy árúit kizárólag a szövetkezetből szerzi meg, s ami más községben ismeretlen fogalom, előkelő hölgyek elvállalják a napi bizosságot s kora reggeltől késő estig ott ülnek a pénztárnál a legzordonabb időben is. Aldja meg a jó Isten a nemesszivőségükért. A közgyűlés az összes tiszta hasznat a tartalék tőkéhez csatolta, ezzel is tanbizonyosságát akarván adni, hogy erős szövetkezetet akar, nem pedig osztalékot. A felügyelő bizottságba megválasztattak: Pödör István esperes plébános, Braun Mihály kántor, id. Felhősi István, Hack István és Szloboda György. A gyűlés a szeretett elnöknek Lehoczky Dánielnek lelkes életével véget ért. Adjon az Isten a szegény nép istápolására sok ilyen virágzó szövetkezetet, s sok olyan önzetlen lelkes hazafit, amilyen a szövetkezetnek elnöke, Lehoczky Dániel földbirtokos, akkor rohamosan fog adadni az Amerikába vándorlók száma.

— **A „Tóvárosi Olvasókör“** f. évi március hó 1-én (szombaton) esti 8 órakor saját helyiségében társas vacsorát rendez, melyre a t. körtagok b. családjukkal együtt tisztelettel meghívottak. Egy teríték ára 1 korona 60 fillér. Felkérnek a t. körtagok, hogy a körhelyiségben kitett aláírási íven a megjelenő családtagok számát is — február hó 28-ig — jelezní sziveskedjenek. Székesfejvár, 1902. február 17. Az igazgatóság. Megjegyezzük, hogy külön meghívók nem küldettek szét.

— **Vásári hírtörök.** Azonkívül, hogy a rendőrség egy csomó gyanus alakot elfogott s hamarosan eltoloncoltatott, voltak néhányan, a kik a vásárt parkodtak a saját előnyükre kihasználni. Szombaton, azaz f. hó 15-én Urbanek Ottó budapesti illetőségű bádogos segéd koldulás miatt került a rendőrség elé, a hol csakhamar beismerte, hogy a Budai-uton két helyről kulcsokat lopott. A járásbírószághoz kísértette. — Sokkal érdekesebb a másik eset. Urning Imre Felső-királyosor 50. szám alatti lakos kőmiveshez vasárnap beállított egy vadász eltőzékű, urias kinezősi, barna férfiú s Szalay Károly Harkány pusztai gépésznek vallotta magát. Előadta, hogy másnap, vagyis hétfőn érkezik a tisztartó kőmivesért. Ott maradt szálláson. Tegnap elmentek együtt a „Fehér Bárány“ vendéglőbe, jól megreggeliztek, a gépész úr kért még 1 koronát kölcsön, meg elkérte Urning 3 korona értékű tájétkipajját is s aztán elment a tisztartót keresni. Pcrsze nem is tért többé vissza. A

rendőrség nyomozza a csalót. — Tegnap Ehrenthal Ignác Vásártér 4. sz. alatti korcsmájában iddögalt Waldmann József miskolci légtornász. Egyszer csak elibe áll Fránhoffer Ferenc Könyök-utca 10. sz. alatti lakos és táncra szólította a légtornászt. Ebből aztán verekedés lett, mignem a rendőrség közbelépett s a verekedőket 1—1 napi elzárásra és 20—20 kor. pénzbüntetésre ítélte. — Hogy pedig cigányról is szóljon a krónika, elmondjuk Lakatos József helybeli kőbor cigány esetét. Még a mult évi Dömötöri vásáron eladott egy lovat 70 koronáért. A vételárból 30 koronát megkapott, a többit 8 nap mulva ígérték, ha a ló nem kehes. A cigány elküldte a járlatot 8 nap után Szent-Gaálra Károlyi Mihály névre (ez volt az állítólagos vevő), de biz az ottan ismeretlen. Most a vásáron Steiner Samu budapesti berkocsiban a vevőre ismert, a ki ellen család miatt az eljárás megindított.

— **A büla büntetés.** Halász István Öreg-u. 48. sz. alatti lakosról alig merjük föltételezni, hogy józan ésszel megtegye azt, a miért most keservesen bünhődött. Tavaly ugyanis november 21-én az ezredéves iskola gazdasági tanfolyamán az osztálytanítók gazdasági előadás tartottak. A gyakorlati oktatást elméleti előadás követte s rendben folyt volna a munka, ha Halász meg nem zavarja. A mint ugyanis meglátta mostoha fiát, Lizi Ferencet a kertben dolgozni, egetverő Istenkáromlásban tört ki, követelte a fiát, mert — ugymond — otthon is elég munka van van, nem engedi, hogy a fit a tanítóknak dolgozzék. Az ügy a rendőrség elé, onnan a járásbírószághoz került, s Halász vallás elleni vétség miatt ült a vágottak padján. Domötör Zoltán aljárásbíró, Alaghy Dezső mint vádló, dr. Vértessy Géza mint ügyézi megbízott s a vádlott meghallgatása után Halászt 2 napi fogházra és 10 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet, mert az érdekeltek megnyugodtak, jogerős. Szolgáljon ez az ítélet intelmű mindazoknak, a kik az Isten-káromlást még gyermekek előtt is a férfiaság megnyilatkozásának tekintik.

— **Szűz Mária tisztelete.** Szeretném mindazt összegyűjteni, ami hazánkban a bolds. Szűz tiszteletére vonatkozik. Ez okból szűz Mária nevében azon kérelemmel fordulok a főtisztelendő urakhoz, kegyeskednének csekélységgemmel közölni mindazt, ami plébániájukon ugy a multból, mint a jelenből szűz Mária tiszteletére vonatkozik. A multat illetőleg sok esetben a Visitatio Canonica ad felvilágosítást. Ily adatok volnának szűz Mária templom, kápolna, oltár, kép v. szobor, esetleg a helységben v. a határban. Mely évről valók ezek s kinek az adományából? Van-e Mária-társulat, milyen s mely évben alakult? Ha a szobron felirat van, ennek közlését is kérem. 1904-ben lesz 50 esztendeje annak a nagy eseménynek, hogy IX. Pius kihirdette a Szeplőtelen Fogantatás dogmáját. Mily nagyszerű volna az, ha ez alkalommal a Regnum Marianum oly művel hódolna Védőasszonyának, a melyben mind az foglaltik, a mi hazánkban a bolds. Szűz tiszteletére vonatkozik. Nos cum prope pia benedicat Virgo Maria! Alsó-Hircsó. (Trencsén-megye.) Krásznanszky János, segédlelkész.

— **Hernyóirtás** Reé István rendőrfőkapitány felhívja mindazokat, kiknek tulajdonát élőkák és bokrok képezik, hogy azokat a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyófészkektől és lepketojásoktól legkésőbb f. évi március hó 15-ig megtisztítsák annál is inkább, mert a mulasztók ellen a mezőrendőri törvények alapján a rendőrség a kihágási eljárást folyamatba teszi. Azt hisszük, hogy ki-ki a saját érdekeit szolgálja, ha eme kötelességének lelkiismeretesen eleget tesz. De mivel évről-évre akadnak olyanok, a kik a hernyóirtásnak nem tulajdonítanak nagy fontosságot, a szomszédokra várul a kötelesség, hogy az ilyen mulasztókat kellő időben bejelentsek.

— **Sárbogárdi esendélet.** Sárbogárdról írják lapunknak, hogy Köteles Gábor és Kiss István ottani lakosok a napokban utazni akartak s elutazás előtt a vasúti vendégfogóban borozgatás közben elbeszélgettek. Egy darabig csak higgadtan folyt a diskurzus, ámde az elfogyasztott ital arányában növekedett a hangulat is, mignem a vita verekedéssé fajult, melynek folyamán Köteles előrántotta a bicskáját s belevágta ellenfele tenyerébe. Az ügy a sárbogárdi járásbírószághoz került.

— **A vásár**, mely városunkban vasárnap és hétfőn lefolyt, a lehető legrosszabb volt. És hogy a mi vásáraink időről-időre gyengébbek lesznek, azért joggal tehetjük felelőssé a város vezetőségét, mely vásárló közönségünk érdekeit egy cseppet sem viseli a szívén, pedig ugyancsak megérdemelné. Vagy nem a város tanácsa felelős-e azért, hogy a kirakodó vásárt a sártenger miatt meg sem lehetett már két ízben közelíteni, a jó- és marhavásártéren pedig határozottan térdig kellett gázolni a sárban?! Mégis csak türhetlen dolog, hogy a vásár-rendezés már egy év óta vajudik s a vásárrendezési iratok immár félv év óta járnak az illetékes miniszteriumokat. Hát nincs nekünk főispánunk, nincs polgármesterünk, a ki egy kissé érdeklődne az ilyen fontos ügyek iránt?! Vagy talán rendben találunk mindent, ha az ügydarab számai mellett az elintézési terminus ott fityeg?! Nahát a városnak ebből haszna nincs, de igenis nagy kára van abból, hogy egy ilyen fontos kérdés megoldására — úgy látszik — évekre van szükség. Szégyen, gyalázat, hogy ilyen vásártérről kell rendelkeznie egy szab. kir. városnak, mely vásáraitól az egész országban híres volt, ma pedig kénytelen az idegen onnan visszafordulni s örökre megútni a várost. Mint halljuk, ez az ügy felszólalás tárgyát fogja képezni a legközelebbi közgyűlésen. **Helyes! De aztán ne elégedjenek meg egy szép szónoklattal, hanem sürgős intézkedést követeljenek** a biz. tagok. Itt volna már az ideje, hogy az illetékes körök részéről a város érdekeit közelről érintő ügyekben is komoly és gyors intézkedés történjen. De kérjük mindenekelőtt **Fiáth Pál báró főispánt és Havranek József polgármestert**, ne várják a biz. tagok felszólalását, ránduljanak át a fővárosba s a közigazgatás egyszerűsítését és gyorsaságát oly gyakran hangoztató miniszter-urakat sürgessék meg egy küssé; talán a személyes közbenjárás után előkerülnek a porros aktacsomók s végrehalásra elintéztetnek. — Mert ha a Szt.-György-napi vásárt is ily sártengerben kell megtartani, akkor jobb, ha városunk a vásárgögről teljesen lemond.

— **Adomány.** A felsővárosi katolikus Kör részére két névtelen adakozó egyén 10 koronát, továbbá **Endresz Sándor** 4 koronát, **Fekete Pál** 1 kor. 20 fillért volt szives ajándékozni, mely adományokért ez uton is köszönetét nyilvánítja a kath. Kör Elnöksége.

— **A kanyaró terjedése.** Városunkban ez év elejétől sorra járja a kerületeket a kanyaró. A zámoly-utcai részen kezdte terjedni tovább a felsővárosban át a vízváros felé, hogy aggodalmat, fáradtságot, költséget okozzon a szülőknél, kik úgy is elég gondtal küzdenek a mai, drága világban. Ezideig tovább folyt az elemi iskolai oktatások, míg f. hó 17-én a helybeli izr. népiskola hatósága, hogy a bajt némileg csökkentsék, iskoláját bezárta, tudva azt, hogy az iskolába hozzák el a hövédek a betegség csiráit s innen el is hurcolhatják azokat. Városunk többi népiskolájánál ezideig nem hallottunk semmiféle intézkedésről, pedig, a mint utána néztünk egyes városrészek közegészségének, szomorú kép tárult elénk. Vannak olyan utcák, hol a ragályt jelző vörös cédulák egymást érik s már halálozások is fordultak elő. Vannak olyan iskolák, hol az osztályokból a látnilók több mint 50%-a is hiányzik. Az iskolák látnilói különösen a kisebb osztályok **megtizedelődnek**, mert a kanyaró igen sok helyen tudógyulladásba megy át. — A szülők panaszkodnak és a hiátóságot okozzák, mert az iskolából hurcolják haza a betegséget. — Ily tömeges betegségekben, szerény véleményünk szerint alig lehetséges kellő ellenőrzést kívánni, avagy tovább haladni a népiskolákban. Kérjük tehát, nem célszerűbb lenne-e, ha karöltve járva az izr. hatóság **törvényen alapuló** határozatával, a községi iskolák vezetői is hasonlóképp cselekednének? Így legalább elérhetnék azt, hogy a bezárás idején keresztül, esvén a bajon, levénnek a szülők vál-

lairaól a gondok terhét hamarabb s aztán újult erővel foghatnának tanulni munkájukhoz.

— **Változás a sorozási napokban.** Közöltük annak idején, hogy többek között az adonyi járásban a sorozás március hó 24. 26. és április hó 1. 2. és 3-án, a vaáli járásban pedig április hó 5. 7. 8. 9. és 10-én lesz megtartva. A sorozó bizottság kölcsönös megállapodása folytán most az említett két járásban ezen sorozási terminusokat megváltoztatták, mely változtatás szerint Adonyban a sorozás április hó 3. 4. és 5-dikén, Vaaliban pedig április hó 7. 8. 9. és 10-én lesz megejtve.

— **Az ellopott szülészni tábla.** F. hó 14-ike óta neveléses lopási eset foglalkoztatja Nádas-Ladány község kávé nénikét. E napon ugyanis Horváth Antalné sz. Talmási Julianna községi szülészni címtáblája a házi faláról eltűnt s helyébe szemérmetlen rajzok kerültek. Csakhamar kézrekerült a tolvaj Gyenei Mihályné ottani lakos személyében, a ki a táblát teljesen használhatatlanná tette. Beismerte tettet, melyért a járás-bírósa előtt vonják kérdőre. A község asszony-népe — mint halljuk — Gyeneinét a szemérmetlen rajzok miatt teljesen megvevi s mozgalom indult meg aziránt, hogy vele többé senki sem álljon szóba.

— **A székesfejérvári ipartestület f. 1902. évi február hó 23-án d. e. 10 órákor** a városház nagytermében tartja **rendes évi közgyűlést.** Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés az ipartestület múlt évi működéséről. 2. A számvévek által beterjesztett 1901. évi pénztári számadás, úgy a testület évi mérlegének megvizsgálása s a felmentvény megadása. 3. Az ipartestület 1902. évi költségvetésének megállapítása. 4. Elnök-választás. 5. Az alapszabályok 14-ik §-a értelmében kilépő előjárásági tagok választása. Kilépnek: Horváth Miklós, Pénzes Imre, Kiss Mihály, Simon Lajos, Gyurkovits Alajos, Hortolányi Ferenc, Puczpacher Pál, Maron József, Héjy Imre, Maizer András, Péczy Vince, Tremkó József, Friesz József, Husvéth József, Karnik Vilmos, Tóth János, Fábián István, Nagy József, Horváth Károly és Galambos Károly. Meghaltak: Székely István és Czövek Károly. Lemondott: Havranek Antal. 6. Három számvévi választása. 7. Jegyző jelentése a székesfejérvári ipartestület kebelébe tartozó: aggság, baleset által elszegényedett és nyomorban sínlódó iparosok, úgy a szegénység és nyomorban elhalt iparosok gyámsolatlanul maradt árva részére megalakított segélypénztár tárgyában. 8. Az előjárásági jelentése az 1901. évi XIV. t. c. értelmében 30 kiküldött választása. 9. Esetleg beadandó indítványok tárgyalása, melyek azonban az alapszabályok 12. §-a értelmében csak az esetben vétetnek a közgyűlésen tanácskozás alá, ha 20 tag aláírásával legalább három nappal a közgyűlés napja előtt az előjárásághoz beadatták. A mint értesültünk, az ipartestületnél elnök-változás is készül. A lemondott Schlamadinger Alajos helyét Say Ferenc építészszel kívánják betölteni. Hogy ez a választás a lehető legyszeresebb, arról Say István egyénisége kezkesedik, a kinél tapasztaltabb, körültekintőbb egyénre nem is találhattak volna a fejérvári iparosok. Az ő vezetése alatt az ipartestület egy újabb jövő küszöbére lép. A közgyűlést megelőzőleg az agg iparosok pénztára tartja rendes évi közgyűlést az ipartestület helyiségében.

— **Névváltoztatások** Kohn József moóri illetőségű, miskolci lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Kovács“-ra, Klein József csakvári illetőségű, budapesti lakos pedig „Kis“-re változtatta.

— **Borozás közben.** Holics György csóóri vendéglőjében vigan üritette a poharat két jóbarát: Szabados József és Németh József. Mint törzsökös csóóri lakosok megvitatták a község ügyeit, mi közben oly ellentétek merültek fel, melyek harcot provokáltak. Szabados kezdte meg a harcot, fejbe vágván egy literes üveggel Némethet, a ki fejérvári bugylijával védekezett, még pedig sikerrel, mert ellenfelet hátszor hátba szúrta s harcceptlenné tette. Szabados súlyos testi-sértes vétsége miatt az ügyészséghez fordult elégtételért.

— **Tűz.** Rémes tűzkiáltás verte fel **Eltyek** község lakosságát e hó 15-én hajnali 3 órákor éjjeli nyugalmából. Geng Márton háza ismeretlen okból kigyulladt s mire a lakosság az oltáshoz fogott, már az egész ház a lángok martaléka volt. A kár nagy, mely meg sem térül, mivel a ház csak 150 frtra volt biztosítva. A lakosság ébersége a tűznek tovaterjedését megakadályozta.

Egy jó családból való tanuló felvétetik
Pete Gyula fényképező intézetébe.

SZÍNHÁZ.

1902. február 15.

Flórika szerelme. Népszínmű. Végre valahára színre került. A direktor úgy járt a szereposztással, mint az egyszeri professzor, aki sokáig kereste a kalapját, végre észreveszi, hogy nini, hisz ott van a fején. Várt-várt a Flórika személyesítőjére, pedig Föti Frida tökéletesen, szépen felelt meg ennek a szerepnek. A hangja is erősebb, tisztább a rendesnél, a játéka, no az mint rendesen, élvezetes volt. Halmy (Bokotán) jól alakított, nem különben Déry (Áron), Perczel Mari (Zsófi) és Kalmár (Gligor). Kovács (Petrikás) és Ferenczy (Jon) helyes fölfogásban, figyelemre méltó vev-vel játszottak. Havas is jól játszott, csak az a kár — és itt térünk át egy küssé a darab érdemére — hogy az ő szerepében túnt föl leginkább, hogy a darab személyei oly elegáns nyelven beszélnek, mint Horkayné a kaszinóban. Igaz ugyan, hogy az eredeti oláhos, vagy tán tisztán oláh dialektust visszaadni technikailag igen nehéz volna, de ha a magyar parasztközlés nyelvén beszélének, nem volna olyan hiba, mint ez a parlamenti nyelvezet. A darab különben elég erős drámai levegőben létezik, ami meg az állandó érdeklétés biztosítéka. Ethnografiai értéke is van, amennyiben előttünk többé-kevésbbé idegen emberek életmódjába, szívébe-élkébe enged bepillantást. Az énekszámok csinosak; kedves ismerős is van köztük: a Natalia búcsújának szép dala, meg a bájos melodijája Siutu.

Hétfőn este a Svihákokat csinálták végig, szép számu, hálás közönség előtt. Halmyné helyét ma Dulich, ezét pedig Dercsenyi töltötte be dicsérendő iparkodással.

Szól

Halmy színigazgató nevében jelenthetjük, hogy a Kürv Klára és Náday Ferenc vendég-szerepléséről egyik-másik helyi lapban megjelent hír tévedésen alapszik: ő legalább nem tud róla. Léva Sarikával tárgyal ugyan, de az ő vendég-szereplése csak a szezon vég felé van kilátásban. Valószínű azonban, hogy addig Eörsi Izabella, Feld Mátyás igazgató szubrett primadonnája fog vendégszerepelni.

21135 1901

Hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város tulajdonát képező Rózás sziget 4 sz. alatti fürdőtelepen levő vendéglő helyiség a hozzá tartozó lak és tánchelyiséggel, nemkülönböztetve nyári kert és kuglival 1902 évi május hó 1-től 1905 évi május hó 1-éig bérbe adni elhatározatván; felhivatnak mindazok, kik ezen bérleményt birni óhajtják, hogy erre vonatkozó írásbeli ajánlataikat mai naptól számított 8 napon alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt adják be.

Megjegyeztetik, hogy az italméresi jog Székesfejérvár szab. kir. város nevében áll.

Székesfejérvártól, 1902 évi február hó 18-án

Polczer Péter s. k.,
gazdasági tanácsos.

MEGHIVÓ.

A velencei kölcsönös segélyző-egylet
mint szövetkezet
1902. évi március hó 9-én (vasárnap) délután 3 órakor
az intézet helyiségében
13-ik Rendes Évi Közgyűlést
tartja,
melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívotnak.

Közgyűlési tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése 1901. üzleti évről.
2. Határozat a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása tárgyában, — és a felmentvény megadása.
3. Megválasztása:
 - a) egy elnök-igazgatósági tagnak 5 évre;
 - b) egy alelnök-igazgatósági tagnak 5 évre.
4. Az esetleg megüresedő tisztü állások betöltése.
5. Egyéb indítványok, melyek a közgyűlés előtt három nappal az igazgatósághoz írásban adandók be.

Velence, 1902. évi február hó 16-án.

Az igazgatóság.

FRANK BALÁZS

kutmester (I. Öreg-utca 5. sz.)

Elfogad kut-furást ásást, szivattyu-javitást, vízvezeték- és fűtő-berendezéseket. Minden e szakbavágó munkát jutányosan és pontosan végez.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

Törlesztéses kölcsönt

5% kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szerezek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintéz és a kívánt hővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József

Budapest, Váci-körút 21.

A velencei kölcsönös segély-egylet mint szövetkezet XIII. üzletévi zárszámadása 1901. évről. MÉRLEG-SZÁMLA DECEMBER 31-ÉN.

V a g y o n				T e h e r			
Polyás	Félt	lapoz		Polyás	Félt	lapoz	
1	2	Pénztárkészlet		1	18	Az 1897. évtárs. vagyona a múlt évről	17245,78
2	3	Kötelező kölcsönökben	3843,31	4	4	hetibefiz. a folyó évben	3728,64
3	12	Felszerelvények	77695,49	2	19	Az 1898. évtárs. vagyona a múlt évről	15491,99
		Átmeneti tételek	480,—	4	4	hetibefiz. a folyó évben	5211,75
4	5	Hátralékos kamatok	3464,80	3	4	Az 1899. évtárs. vagyona a múlt évről	14443,35
5	6	Késedelmi kamatok	1208,79	4	4	hetibefiz. a folyó évben	6707,37
				4	25	Az 1900. évtárs. vagyona a múlt évről	5759,59
				4	4	hetibefiz. a folyó évben	5669,18
				5	26	Az 1901. évtárs. hetibefiz. a folyó évben	5334,26
				6	13	Alaptőke	1700,—
				7	23	Üzletermény felosztás:	
				18	18	Az 1897. évtárs. 459 törzsbetét után 6%	1146,54
				19	19	1898. " 577 " " "	1085,85
				4	4	" 1899. " 788 " " "	1067,91
				25	25	" 1900. " 634 " " "	515,61
				26	26	" 1901. " 489 " " "	160,02
				8		6%-on felüli kamat	3975,93
			86692,39				1422,55
							86692,39

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

K ö l t s é g				J ö v e d e l e m			
Polyás	Félt	lapoz		Polyás	Félt	lapoz	
1	8	Kezelési költségek	383,31	1	5	Kamatok:	
2	9	Tisztí fizetések	904,—			Kölcsönök után	2940,79
3	10	Adó	1068,17			Hátralékos kölcsönök után	3464,80
4	11	Házbér	90,—	2	6	Késedelmi kamatok:	
5	12	Felszerelvényi tárgyak	76,98			Kölcsönök és hetibefizetések után	442,84
6	14	Folyó számla kamatterhe	304,08			Hátral. kölcsönök és hetibefiz. után	1208,79
7	24	Ügyvéd díja	51,40	3	7	Betéti könyvecskek után	180,80
8	23	Üzletermény		4	24	Ügyvédi díjak után	38,40
		Törzsbetétek 6% kamatja	3975,93				
		6%-on felüli jövedelem	1422,55				
			5398,48				
			8276,42				8276,42

A felügyelő és számvizsgáló bizottság az évi számadásokat és jelen mérleget, ugy a nyereség felosztást tárgyaló indítványokat a keresk. törvény 195. §. szerint megvizsgálta és azokat a közgyűléshez tett jelentésében helyesnek találta.

Velence, 1902. február hó 15-én.

Dömsüdy József s. k., pénztárnok.

Belezny István s. k., elnök

Bognár Mihály s. k., könyvelő.

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI TAGOK:

SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGI TAGOK:

Kutassy Endre s. k. Horváth Pál s. k. Váradi Ignác s. k.

Decsy Károly s. k. Deutsch-Mór s. k. Guttman Mór s. k.

Nyomatott Számmer Kálmánnál, Székesfehérvárott.